

༄༅། །རྫོ་ནང་རྗེ་བཙུན་ཏུ་ར་རྣ་ཐའི་གསུང་འབྲུམ་
དཔེ་བསྟུང་མ་བཞུགས་སོ། །

(༦/༥༥)

དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བཞུགས།

ཡུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་རྙིང་།

༄༅། རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་

དཔེ་སྟེང་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་ལོ་རྒྱུས་

出版人:周华
责任编辑:琚博
封面设计:多吉

图书在版编目(CIP)数据

觉囊·多罗那他文集:藏文/觉囊·多罗那他著

百慈藏文古籍研究室编.-北京:

中国藏学出版社,2008.4(先哲遗书.43-87)

ISBN 978-7-80253-013-3

I.觉… II.①觉…②百… III.喇嘛教

—古籍—汇编—藏语IV.B946.6

中国版本图书馆CIP数据核字(2008)第040183号

先哲遗书 (四十八)

觉囊·多罗那他文集

(6/45)

百慈藏文古籍研究室编辑整理

*

中国藏学出版社出版发行

北京墨人彩色印刷有限公司印刷

*

开本:880×1230毫米1/32 印张:569

2009年11月第1版 2009年11月第1次印刷

印数:0001—1500册

ISBN 978-7-80253-013-3/B.51

本文集总定价(1-45卷):910.00元

༡། དཔེ་རྒྱུན་གསལ་བཤད།

《མེས་པོའི་བྱུང་བ་བཞག》 ཅེས་པའི་དཔེ་རྒྱུན་འདི་ནི་དཔལ་བརྟེན་གསལ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་བསྐྱོད་པའི་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བརྒྱུན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཔེ་རྒྱུན་གསལ་བཞག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཁའ་དབང་གཞན་དཀར་རིན་པོ་མེ་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་མཚོག་གིས་སྤྱིའི་གཙོ་སྤྱོད་གནང་སྟེ། དཔལ་བརྟེན་གསལ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ཉེ་པའི་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་འབད་བརྟེན་ཚེན་པོས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་བཞུགས་པའི་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་པོ་ཉི་ཤིར་ལོངས་པ་རང་ཐུང་དང་མིའི་གཞོན་འཚོས་འཛིག་ལ་ཉེ་པའི་ཉེན་ཁ་ལས་བསྐྱབས་ཏེ་ལེགས་པར་བསྐྱོད་པའི་དཀར་ཆག་ཏུ་བཏབ། དཔེ་རྒྱུན་གསལ་བཞག་དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་གནང་བ་དང་གནང་མུས་སུ་ཡོད་པ་ནི། རང་རེའི་མེས་པོའི་བྱུང་བོར་སྤྱད་སྤྱོད་རྒྱུན་འཛིན་དང་བོད་རིག་པའི་གལ་ཆེའི་དབྱེད་གཞི་མཁོ་འདོན་གྱི་དགོས་པ་ཆེ་བ་མ་ཟད། རང་རྒྱལ་མི་རིགས་རིག་གནས་ལོར་མཛོད་དར་རྒྱས་དང་སྤྱོད་བཟུང་བའི་འཕྲིན་ལས་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

ཉེ་ཆར་དཔལ་བརྟེན་གསལ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དང་འདི་ག་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་གཉིས་ཞིབ་ཐོས་བྱས་མཐའ། རྫོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱོད་དང་བོད་རིག་པའི་དབྱེད་ཡིག་རྒྱུན་སྤྱོད་དང་ཆ་ཚང་དུ་གཏོང་བའི་དམིགས་ལུལ་ངོས་འཛིན་གཅིག་གྱུར་ཐོག་ 《བཀའ་གདམས་དཔེ་དཀོན་གཙུག་ལྷན་ལྟེང་གི་ཞེས་པའི་དཔེ་རྙིང་དཔེ་དཀོན་གྱི་དཔེ་རྒྱུན་ཚེན་མོ་ཞིག་ཐུ་མཐུན་ནས་ལེགས་སྐྱོད་དང་དཔེ་རྒྱུན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ད་ཆར་ཡང་དམིགས་ལུལ་དགོས་པ་གཙུག་ལྷན་ཐོག་ 《མེས་པོའི་བྱུང་བ་བཞག》 ཅེས་པའི་དཔེ་རྙིང་དཔེ་དཀོན་གལ་ཆེན་གྱི་དཔེ་རྒྱུན་ཚེན་མོ་འདི་ཉིད་པར་རྒྱུན་བུ་ལྷན་ལ། དེ་ཡང་རྫོན་ཕྱོན་མེས་པོ་མཁའ་དབང་དམ་པ་དུ་མས་བྱུང་བཞག་པའི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་དཀོན་གལ་ཆེན་ཚུལ་སྤྲོད་དང་། འཐར་འཐོར་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་དཀོན་གལ་ཆེན་དག་ཚུགས་གཙུག་ལྷན་ལྟེ་བསྐྱོད་པའི་འདིའི་ནང་དོན་ཐང་ལ། བྱང་དོན་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ། ཚད་མ་རིག་པ། སྤྱི་རིག་པ། བཟོ་རིག་པ། ལོ་རྒྱུས། ཕྱིས་རིག་པོ་གསལ་བཟུ་སྤྱོད་རིག་པའི་གནས་ཀྱང་འདུས་པའི་དཔེ་དཀོན་ལོར་སུ་དགོས་འདོད་ཀྱང་འབྲུང་ལྷ་སུ་ཞིག་ཡིན།

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

འདི་འདྲའི་དཔེ་སྐྱོན་མཉམ་ལས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ལེགས་པོ་དང་ཅག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ལ་ཐོབ་པ་ནི་གིན་ཏུ་
སྐལ་བ་བཟང་ཞིང་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་འོས་འགན་ཞིག་ཏུ་བརྗིད་ཏེ་ལོ་འགའི་དཔེ་སྐྱོན་འཆར་གཞི་གཙོ་བོའི་ནང་
ཏུ་བཤོད་ཟིན་ཅིང་། ལས་གཞི་འདི་ལ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དབུ་མིང་དང་རྒྱལ་
ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་དུ་མས་གདེང་འཛོག་དང་མཐོང་ཚེན་གྱིས་སྐལ་མ་ཡང་ཐོབ།

《མེས་པོའི་ལུལ་བཞག》 གི་མ་ཕྱི་པས་ཆེར་ནི་དཔུ་མེད་ཤིས་རྙིང་ག་སྟག་ཡིན་པས། མ་དཔེ་
གསལ་མི་གསལ་དང་སྐྱེད་ཡིག་མང་ཞིང་ཤིས་རྟུགས་འདྲ་མིན་གྱི་དབང་གིས་གྲོག་དཀའ་བའང་གིན་ཏུ་མང་
པོ་འདུག། འོན་ཀྱང་དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ལོ་མང་རིང་ཉམས་སྦྱོང་
བརྗེ་ལེན་དང་མཁས་དབང་དུ་མར་བཀའ་འདྲི་ལྷུས་པར་བརྟེན་ཡིག་གཞུགས་གསར་རྒྱག་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་
ཐུབ་པ་བྱུང་། པར་ཤིང་དུ་འཛོད་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དཔེ་རྙིང་གཞན་པ་དང་བརྗེར་ཏེ་གཏན་ལ་པབ་ཡོད་པ་
བཅས་ཏེ་ཞིབ་ཆ་དེབ་མོ་མོའི་བརྗེ་སྒྲིག་གསལ་བཤད་དུ་གཟིགས་པར་ལུ།

དཔེ་རྙིང་སྐྱེད་སྐྱོབ་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་ དཔེ་སྐྱོན་གྱི་ལས་ཀ་འདི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ཐུགས་སྦྲུལ་གནང་
མཁན་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་དབུ་མིང་
ལྟར་རྒྱས་དང་། མཁས་དབང་ཐུབ་བརྟེན་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་སོགས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་མཚུབ་རྩོན་གྱི་
བཀའ་ཤིན་བརྒྱུད་པ་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷུ་རྒྱ་དང་། དཔལ་བཅེགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་
འགན་འཛོན་པ་ལྟར་རྒྱས་དང་། ལུ་དག་པ། ཡིག་རྒྱག་པ་སོགས་མདོར་ན་ལས་གཞི་འདི་ལ་ལྷག་བསམ་
དང་འབད་བརྩོན་ཚེན་བོས་ཞབས་ཕྱི་ལུ་མཁན་རྣམས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་ཤིན་ཆེ་ཞེས་ལུ་རྒྱ་དང་།

དཔེ་ཚོགས་འདྲའི་དཔེ་སྐྱོན་དང་ལུ་དག་ཐད་ལ་ཉ་ཅང་ནན་ཉན་དང་ཞིབ་ཚགས་བཞི་ལུ་ལུ་ལུ་མོད།
འོན་ཀྱང་དཔེ་ཚོགས་ཚད་དམན་པའི་དབང་གིས་ནོར་འཇུག་མི་ཉུང་བ་ཡོད་སྟེ་དཔེ་སྐྱོན་དམར་དག་གིས་
ནོར་བཙོན་ཡོ་བསྐང་གི་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྐྱོལ་གནང་བར་ལུ་ལུ།

ཞེས་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས།
སྟེ་ལོ་༢༠༠༧ལོའི་ཟླ་བ་དང་བོའི་ཚེས་༡༠ལ།

སྒོན་འགྲོའི་ལུ་ཚོལ་

དེ་ལ་འདིར་དང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་འདིར་ཚོས་རྒྱལ་ལོ་བཏ་རྣམས་
 དང་། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་སོགས་ཀྱི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་བ་བརྟེན་པའི་དམ་པའི་སྐྱེས་
 ལུ་རྣམས་ཀྱིས། བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཚེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་རྗེས་འབྲང་དང་བཙས་
 པའི་ཚོས་བརྒྱད་དང་བཀའ་སློལ་མཐའ་དག་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱན་
 མོང་གི་རིག་གནས་སུམ་རྟགས་སྟོན་དག་མདོན་བརྗོད་ལྟེན་སྦྱོར། ལྷ་ཚུལ་འབྲུང་
 ཚུལ་། ལྷ་ཚོང་བཙོ་གསོ་སོགས་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་བཙས་པའི་གཞུང་
 ལུགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཚེ་བ་ཚང་ལ་མ་ལོར་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བ་ཞིག་འཆད་ཉན་
 འབྲུང་གསུམ་དང་། བཤད་སྐྱབ་ལས་གསུམ་གྱི་སློ་ནས་ཐོག་མར་སློལ་གཏོད།
 བར་དུ་གཏན་ལ་ལབ། རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་བཏང་བ་སོགས་འདོན་སྦྱོང་སྐྱེལ་བར་
 མཛོད་པའི་བཀའ་དྲིན་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས། དཔུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་
 བཞུགས་སོ་ཙོག་གི་སྐྱེས་པམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་སྦྲུངས་ན་རི་རབ་ལྷན་པའི་
 གཏོས་དང་མཉམ་ཞིང་། ཚོས་ཚན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཇི་སྟེད་ཡོད་བ་གྲངས་སུ་བགྲངས་
 ཅན་ནམ་མཁའི་གཟའ་སྐར་ཚོགས་ཀྱང་སྦྱངས་པར་བྱེད་བ་ཞིག་མཚིས་པ་ཙམ་དུ་མ་
 ཟད། རྒྱ་བལ་ཏོར་སོགས་ཀྱི་ལུལ་གྱུ་ཀུན་དུ་འདང་དར་བྱུང་ཆེ།

ད་ལྟའི་ཆར་བོད་རིག་པའམ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཅེས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་
 འཛམ་གླིང་གར་རུབ་ཀྱི་ལུལ་གྱུ་དག་དུ་འདང་མཆད་དེ། དཔེར་ན། ཨོ་ག་སི་ཐོར་རྟི་
 དང་། ཉར་མིང་ལྷ་ལུ་ཡོ་རོབ་དང་། ཨ་རི་སོགས་སུ་གྲགས་ཚེན་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཚེན་མོ་

རྣམས་ལྷ་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་མཛོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད་སའི་སྡེ་ཆེན་དང་སློབ་མ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཡོད།

དེ་ནི་མོང་ཏུ་སྐྱེས་པའི་བཤད་སྐྱབ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙུན་ཅེས་པ་དེ་གང་དང་གང་ཡིན་པའི་དོ་སློབ་མདོ་ཅམ་ལུ་ན། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། འཇམ་མགོན་ཤོང་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ཆོས་སློབ་ཐོན་མི་བེ་རོ་སྐྱ་ཅོག་ཞང། །གཞུབས་ཆེན་རིན་བཟང་རྟོག་ལོ་ས་སྐྱུ་པ། །བྱ་སྟོན་བཤད་རྒྱུན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཙུ། །ཞེས་དང་། བོད་ཡུལ་སྐྱབ་བཙུན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙུན། རྗེས་མ་བཀའ་གང་མས་ལམ་འབྲས་བཀའ་བཙུན་པ། །ཤངས་པ་ཞི་བྱེད་སློབ་དུག་བསྟེན་སྐྱབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་གཞུང་ལུགས་སྡེ་ཆོགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁྱད་དང་འཆད་རྩལ་གྱི་དབྱེ་བས་བཤད་རྒྱུན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཙུ་དང་། སྐྱབ་པ་ཉམས་ལྷ་ལེན་རྩལ་ལ་བཙུན་པའི་ཁྱད་པར་དང་མན་པག་གི་དབྱེ་བས་སྐྱབ་བཙུན་འདྲན་པའི་ཤིང་རྟ་བཙུན་དེ། བཤད་སྐྱབ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙུན་རྗེས་འབྲང་དང་བཙས་པའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཞིག་བདག་ཅག་གི་ཡབ་མེས་ཤོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཅེས་པའི་ལུས་སྟོག་ལོངས་སློབ་ཐམས་ཅད་པངས་པ་མེད་པར་བཏང་སྟེ། ལྷི་རབས་རང་རའི་བཙུན་འཛིན་རྣམས་ལ་འབྲུན་ཡུན་ཐན་བདེའི་དབལ་ལ་དམིགས་ནས་བཞག་པའི་འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས།

དེ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་རིག་གསར་ལོ་བཅུའི་ཤོད་ཆག་ཆེན་པོ་སོགས་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་དབང་གིས་སེམས་མེད་འབྱུང་བཞིའི་འཇིག་པ་དང་། སེམས་ལྷན་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གནོད་པས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་ནི་རྒྱ་བོད་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ལགས།

རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་མཇུག་རྒྱུལ་ལ་དང་ཚབས་ཅིག་དང་གི་ཡང་
 དག་པའི་རྒྱུ་རྐྱེས་ཀྱི་ཉི་འོད་སྐྱར་ཡང་འཕྲོས་ཏེ། དང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་འགོ་
 མིན་དང་ཅ་འཇུགས་གནང་ནས། དཔེ་རྙིང་འཕྲོར་བརྟུ་དང་། ཡེགས་རྒྱུག་དཔེ་
 རྒྱུ། རྒྱུ་རྒྱུལ་སོགས་ཀྱི་རྫོ་ནས་རང་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱང་
 དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་བྱ་བར་སོ་སོའི་འཕྲོས་བརྟུན་གྱི་སྤྱི་ལུ་རྒྱུབ་པའི་
 རྒྱལ་པ་བཟང་པོའི་དཔལ་ལ་འོངས་སུ་སྤྱད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱབས་འདིར། རང་རེའི་
 ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱིས་བཞག་པའི་མ་ཞོར་མང་པོ་ཞིག་ད་དུང་ཡང་དེད་ཅག་གི་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་བཀོ་སྐལ་དུ་ལྷག་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་གཅེས་སྐྱས་ཚེ་པོས་སྤྱང་
 རྫོབ་དང་དང་སྤེལ་བྱེད་རྒྱ་ཉི་མེས་རྒྱལ་གྱིས་གནང་བའི་ལས་འགན་ཡིན་པར་མ་
 ཟད། འུ་ཅག་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གསོའི་བྱ་བར་ཡེགས་རྒྱེས་འབྲུལ་མཐའ་གྱི་
 གོན་དར་འཁྲིང་གསུམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་མཚོན་ན། རང་རེའི་སྤྲུག་པར་བབ་
 པའི་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་གཟི་འོད་སྤྲོ་ན་འབར་བའི་འོས་འགན་མཚོག་ཏུ་སྤྱར་
 པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་སེམས།

དེར་བརྟེན། ཐོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཚད་པའི་རྒྱེས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ལྷགས་རྩོམ་གནང་བའི་གསུང་རབ། བཤད་རྒྱུབ་གིང་དྲ་བཙོ་བརྒྱད་ལས་གྲུབ་པའི་
 མདོ་སྐགས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་དང་། ཚོས་འབྱུང་དང་གདན་རབས། རྣམ་ཐར་དང་
 གསན་ཡིག་བརྗེས་དང་རྟུན་རབ། རྩིས་དང་གསོ་རིག་སོགས་དཔེ་དཀོན་འཕྲོར་
 པ་རྣམས་བརྟུས། ཚད་པ་རྣམས་བསལ། ཉམས་པ་རྣམས་གསོས། འབྲུགས་པ་
 རྣམས་བརྒྱུགས་ཏེ་དཔེ་ཚོགས་འགའ་རིམ་པ་བརྟུར་ཚགས་སུ་པར་དུ་བརྒྱུན་པ་དང་
 བརྒྱུན་ཅིས་ལས།

ད་ལན་འདིར་ངོ་ནང་རྗེ་བཙུན་ཏུ་ར་ལྷ་ཐའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྐྱར་མ་
འདི་རྒྱ་ཚེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན།

འབྲུང་ཆར་ང་ཚོའི་དཔེ་ཚོགས་དབར་སྐྱོན་ལུ་རྒྱ་ཚུའི་སྐོར་ལ་ལྷག་བསམ་ལྟར་
ཞེང་མཁུན་སྐྱོན་ཡངས་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་གྱི་བཀའ་
སློབ་སྦྱོལ་གནང་དང་། དཔེ་དགོན་གྱི་མ་སྤྱི་གཡར་གནང་གི་སྐབས་འཇུག་ཡོང་བ་
མཁུན་མཁུན། །

ཞོར་འཕྲོས་གསལ་འདེབས་ལུ་བ། ལྷག་བར་དུ་ད་ལྷ་ལུས་ཀྱི་ལང་ཚོ་རྒྱས་
ཤིང་། མེམས་ཀྱི་སློ་གྲོས་བཀའ་བའི་གཞེན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། སྤྱིང་པོས་
དཔེན་པའི་ཁ་ཕོ་འདོན་པ་ལས། ཟོལ་མེད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དཀར་པོ་སྤྱིང་ལ་
འཆར་། དོན་ལྡན་གྱི་རྣམ་དཀར་བྱ་བ་དང་དུ་ཡིན། ལྷན་མེད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་
གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད། འཁོས་བསྐྱོན་གྱི་སྤྱི་ལས་ཀ་ཅུང་ཟད་རེ་སྐྱབ་ལུས་ན།
མེས་རྒྱལ་ལ་ཞབས་དོག་འབྲུལ། རང་རིགས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ། རང་ཉིད་ཀྱི་
ལ་རྒྱ་མངོན་སྲུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་འོང་བ་ནི་མཐོང་ཚོས་མངོན་གྱུར་ལགས་པས། དེ་
བཞིན་དགོངས་དབྱིངས་སུ་རྒྱུབ་པར་ལུའོ། །

ཕན་འབྲོག་ཚན་འབུམས་པོ་སྤུབ་བསྐྱར་ཉི་མས།
སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧པའི་བླ་ཚོས་ལ་གྲུས་ལུལ།

བསྐྱེད་གསལ་བཤད།

ད་ལམ་ང་ཚོའི་ཚོ་བའ་རྗེ་བཙུན་ཏུ་ར་བླ་ཐའི་གསུང་འབུམ་ཚུགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་གསལ་ཏེ་བར་སྐྱེན་ལུས་པ་འདི་ནི། གཟུང་དཀར་མཚོག་སྐྱེལ་ལུང་བསྐྱེན་ཉི་མའི་བཀའ་སློབ་དང་བདག་སྐྱེན་འོག་ལྷུང་བ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ཡང་སྐྱིད་འོང་ལ་གསུང་འབུམ་པོད་བཞི་བཙུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་བྱིས་སུ་བྱིས་པའི་རྣམ་ཐར་འགའ་ལས་གསལ་ཡང་། དངོས་སུ་པོད་བཞི་བཙུ་ཙའི་དཀར་མཁུ་ཁ་གསལ་ཞིག་ད་སྐྱེན་ང་ཚོའི་མཇུག་རྒྱུ་མ་ལུང་། ད་ལམ་དངོས་སུ་མཇུག་རྒྱུ་ལུང་བའི་པོད་བཙུ་ལུ་ནི། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་རྟག་བརྟན་བར་མ་ཞེས་འབོད་པ་འདི་ནི། པོད་རབ་ལྷུང་བཙུ་པའི་མེ་འབྲུག་(སྐྱི་ལོ་1616) ལ། མངའ་རིས་སྤྱད་ཀྱི་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་བའམ། ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་དམར་པོ་སྡེ་བསྐྱངས་ན་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་བ་བསོད་ནམས་དབང་ལྷུག་སྡེས་ཡོན་བདག་བུས། ཏུ་ར་བླ་ཐའི་དངོས་སློབ་གཉེན་ཡི་བརྗེ་དགོན་མཚོག་ལེགས་བས། ཐོག་མའི་མཚམས་སློབ་དང་བར་བྱང་འབྲི་བ་སོགས་བུས་ཏེ། དུས་འཁོར་སྐབས་ཐེང་དང་སྤྱད་གཉིས་ཤན་སྐྱེད་སོགས་ཚོས་ཚོན་བཙུ་བཞི་ཤིང་བར་དུ་བཀོས་པ། རྟག་བརྟན་དམ་ཚོས་སྤྱིད་དུ་སྐྱེན་དངས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེའི་སྤྱིང་དུ་རྟག་བརྟན་རང་ནས་བཀོས་པ་བཅས་པོད་

བཙོ་ལྷ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ལུ་དཔེ་བར་མ་ཚར་གཅིག་ །ཀྱལ་དབང་ལྷ་པ་
ཚེན་པོས་འབྲས་སྐྱབས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་པ། ལྷོས་དུས་འགྲུབ་
སྐབས་སུ་པེ་ཅིང་མི་རིགས་ལོ་བྱང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་། དེར་སེང་བོད་སྐྱོངས་
དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་སྐྱབས་དྲངས་ཏེ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན།

ཡང་གངས་ཚན་མཁས་གྲུབ་མིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་ལས། ཁོང་ལ་
གསུང་རྩོམ་གྱི་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་ཀྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཚེན་པོས།
གསུང་འབུམ་གྱི་དེ་བར་རྣམས་བཀའ་རྒྱ་བཏབ་སྟེ་དཔེ་མི་ཚོགས་པ་མཛོད་པས་
ད་ལྟ་ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་རྣམས་ཁ་ཚར་བ་ཉ་ཅང་དཀའ། ཀྱལ་དབང་ལྷ་པ་
ཞིང་དུ་གཤེགས་རྗེས། རྫོང་གྲོས་བརྟན་པས་ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་ལ་དཀའ་
ཆག་བསྐྱས་པ་ཞིག་མཛོད་འདུག། དེའི་རྗེས་ཞ་ལུ་རི་ལྷག་སྐུལ་སྐྱས་མཛོད་
པའི་དུ་ར་རྣམས་ལ་གསུང་འབུམ་དཀའ་ཆག་དྲངས་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་པའི་
ནང་དུ། ལོད་ཀ་ནས་ཙ་དཔར་བཅུ་བདུན་ལ་ཚོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གཉིས་
དང་། ལྷེད་གྲངས་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་བཞུ་བཞུགས།

ད་ལྟ་པེ་ཅིང་མི་རིགས་ལོ་བྱང་དུ་བོད་བཅུ་བདུན་ལ་ཚོས་ཚན་ཉིས་
བརྒྱ་དོན་བརྒྱད་དང་། ལྷེད་གྲངས་བདུན་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་
བཞུགས་ཞེས་གསལ་ཡང་ང་ཚོའི་གོང་གི་དཀའ་ཆག་གཉིས་པོ་ད་རྫོན་མཇལ་
རྒྱ་མ་རྟེད། དེ་ཡང་ཞ་ལུ་རི་ལྷག་སྐུལ་སྐྱས་དཀའ་ཆག་དྲངས་གསལ་མེ་ལོང་
ཞེས་པ་ལྷགས་རྩོམ་གནང་སྟེ། སྐར་རྟག་བརྟན་གྱི་གིང་དཔར་དུས་མེད་དབང་

གིས་ཉམས་ཚུལ་ཤོར་བ་རྒྱུ་ལ། ཁ་གསོ་མཛད་ཚུལ་ཐོས་ཀྱང་ཞིབ་པའི་ལོ་
 རྒྱུ་ཁ་གསལ་མཛད་ཚུལ་བྱུང་། ད་ལྟ་དགོན་འཛམ་དབྱངས་རྒྱལ་གྱི་
 སྤྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞག་པའི་པར་རྒྱུ་ལོད་བཅུ་བརྒྱུ་ལོད། ཞ་ལུ་རི་ལྷག་
 རྒྱལ་རྒྱལ་ཉམས་གསོ་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ཅམ་སྐྱམས་སྟེ། ད་ལྟ་ཉག་བརྒྱུ་གི་
 པར་རྒྱུ་ལོད་ལོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞག་པ་ལོད་བཅོ་ལྷ་དང་། ལོད་
 གྲངས་དང་ཚོས་ཚན་མང་ཉུང་ཚོགས་མཚམས་སོགས་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་
 ལྷིང་།

ད་ལམ་ང་ཚོས་ཁོང་གི་གསུང་འབྲུམ་གྲོག་གྲུང་ནང་དུ་བཅུག་སྐབས་
 གྱི་ཐོག་མའི་མ་དཔེ་ནི། ཉེ་ཆར་བླ་མ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོས་འཛམ་གང་དུ་གིང་
 པར་ལ་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་པ་ལམ་ཉེར་བཞི་ཅན་དེ་ལ་བྱས་ཏེ་ལྷ་དག་ཐེངས་
 གསུམ་བྱས། དེ་རྗེས་སྐར་ཇོ་ནང་ཉག་བརྒྱུ་དུ་བཞག་པ་ཚོུམ་པ་ལོ་དྲུ་ར་
 ལུ་ཐ་ར་ཉིད་གྱི་སྤྱོད་པའི་སྐབས་འགར་བྱས་མཚན་ཡོད་པ། ད་ལྟ་འབྲུམ་
 རྒྱངས་གནས་བཅུ་ལྷ་ཁང་ནང་བཞག་པའི་པར་ལ་ལོད་ཅུང་བཅུ་ལ་ཚོས་
 ཚན་ལ་ལ་བསྐྱུར་གཞི་དང་། ཇོ་ནང་ཉག་བརྒྱུ་གི་པར་རྒྱུ་ལོད་བཅོ་ལྷ་ལོད་
 ལོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞག་པ་དང་། ཞ་ལུ་རི་དགོན་འཛམ་དབྱངས་
 ལམ་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞག་པ་པར་རྒྱུ་ལོད་བཅུ་བརྒྱུ་ལོད་པ་གཉིས་
 རྩོགས་བསྐོམས་བྱིས། པར་རྒྱུ་ལོད་ཉི་ཤུ་ཅམ་ལ་ཚོས་ཚན་ ༡༧ ལྷུང་བ་ལ་
 ལྷུང་བྱེད་བྱས་ཏེ་དཔེ་བསྐྱུར་ཐེངས་དང་པོ་བྱས།

བ་བཅས་ལ། ལུ་དག་བྱས་ཏེ་ཁ་སྐོང་གི་རྒྱལ་དུ་བཞག་ཡོད་པ་བཅས་ཁྱོད་
བསྐྱེད་མས་དེབ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་ལྷ་ལ་ཚོས་ཚན་༡༠༠ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མ་དབེ་
གཡར་རྒྱ་མ་རྙེད་པ་སྐོན་རྩོམ་པ་པོའི་ཕྱག་དབེའི་གྲལ་ནས་ཡིན་པ། འབྲས་
སྤངས་གནས་བརྒྱ་ལྷ་ཁང་། དཔེ་རྟགས་སྤྱི་༡༤༥ནང་བཞགས་གཏམ་དུ་བྱ་བ་
ལོར་ལུང་འབྲུང་གནས་ལྟེབས། ཡང་སྤྱི་༥༠ནང་བཞགས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་བཞག་ཚོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་རྣམ་པར་བཞོན་པ་ལྟེབས་༡། རྟེ་ལག་
བྱིས་གྱི་ཚོས་ཚན་གཉིས་པོ་མ་འོངས་པར་དཔེ་གཡར་ཐབས་བྱ་དགོས།

ད་ལྟ་ང་ཚོས་དཔེ་བསྐྱར་དང་ལུ་དག་གི་སྐབས་སུ་མ་དབེ་རྩ་འཛིན་
བྱས་ཏེ། དཔེ་གསུམ་མི་འདྲ་བའི་ཚོ་རྟག་བརྟན་ལ་<<རྩ>>རྟགས་འདི་དང་།
འཛིན་ཐང་ལ་རྟགས་<<རྩ>>འདི། དག་ཚལོར་བཅོས་ལ་གྲགས་རྟག་འདི།]
དང་། མཚན་རྣམས་གྲགས་རྟག་< >འདིའི་ནང་དུ་སྐྱག་ཡོད།

གསལ་བཤད་ལུ་རྒྱ་རྒྱ་ཞིག་ལ་དཔེ་བཞི་པའི་ནང་དུ། གྲུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་
པའི་གསུང་ཚོས་ཚན་བཞི། རིག་འཛིན་ཚོ་དབང་གྲུན་བྱེད་གྱི་གསུང་རྩོ་
སྐོར་ཚོ་ག་ཞེས་པའི་ཚོས་ཚན་གཅིག་བཅས་འཛིན་ཐང་པར་མར་བཞག་ཡོད་
པ་དང་། ཡང་ས་བཟང་མ་ཉི་པའ་ཚོ་གྱི་གསུང་དུས་འཁོར་ཕྱག་རྒྱའི་སྐོར་
ཚོས་ཚན་གཅིག་རྟག་བརྟན་པར་རྙེད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་རང་འཇག་བཞག་ཡོད་
པ་དང་། ཁོང་གི་རང་རྣམ་གཅོད་པོར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞལ་གདམས་རྣམས་སུ།
གཅོད་གི་ཡུལ་སྐོང་ཡིན་ལམ་སྐོང་པའི་ཐ་སྐོང་གོ་དཀའ་བ་མང་པོ་ཞིག་

བོད་སྐད་གནང་བ་དག་གྲང་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

ད་ལམ་བཀའ་འབྲུག་འདི་ཅིས་འཁོར་ནང་དུ་སྐྱེགས་པའི་འགོ་སོང་ཚུ་
འདྲ་ཚོགས་པ་ནས་ལྷན་གྱིད། བར་སྐྱེན་ཚར་ལུ་བརྒྱའི་འགོ་སོང་བོད་རིག་པ་
དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་བཞིས། ཚར་བརྒྱད་བརྒྱའི་འགོ་སོང་ཚིན་གྱིན་སོགས་ཀྱི་
རྒྱའི་སྐྱེན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་གནང་ཞིང་། ཚར་ཉིས་བརྒྱའི་འགོ་སོང་ཚུ་འདྲ་
ཚོགས་པ་ནས་བཞིས་པ་བཅས་ཀྱི་མཐུན་སྦྱོར་ལས། ད་ལམ་དངོས་སྐྱབས་དུ་
བསྐྱེན་བྱུང་བ་བྱུང་སྟེ་རྒྱ་ཆེའི་གྲོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེན་ལམ་དུ་སྐྱེད་པ་ཡིན།

ལས་གཞི་འདིར་བོད་སྐད་སྐོང་སྐོང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་མ་དཔེ་བོད་བཙུན་
གཡར་གནང་བྱུང་བ་དང་། འཛམ་གང་སྐྱ་མ་སྐྱེན་སེལ་མཚོག་ནས་གྲང་མ་
དཔེ་བཙུན་རོགས་དང་། གོ་རིམ་སྐྱིག་རྒྱ། ལྷ་དག་བཅས་ལ་རོགས་རམ་གང་
མང་གནང་བ་དང་། ཁམས་སྐྱེད་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་མཚོག་ནས་ཉང་ཡུལ་
ཚོས་འབྲུང་ལྷ་དག་གི་རོགས་རམ་གནང་བ་དང་། སྐྱ་མ་དཔེ་ལུ་རྒྱ་མཚོས་
ལྷ་དག་གི་ལས་ཀ་སྐྱིད་ལྷགས་འགན་ཆེ་བཞེས་གནང་བ་བཅས་ལ་སྐྱེད་སྐྱོང་
ཆེ་ལྷ་རྒྱ་བཤོ། །

དཔེ་བཙུན་སྐོང་སྐོང་ལྷ་དག་དཔེ་རྒྱུ་འཛམ་གང་ནས་
ཀམ་བདེ་ལེགས་ཀྱིས།

རྗེ་བཙུན་ཏུ་ར་བླ་མའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

1575-1635

ཁོང་གི་སློབ་དཔོན་ཚེན་པོ་བདུ་འབྲུང་གནས་དང་། དམི་ཏ་གླ་ཡ་རྩ་ར།
གཉེས་ལོ་ལྟ་བུ། ཁ་རྟལ་སློབ་ཚུང་སོགས་སྐྱེས་ཚེན་མང་པོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
ཤིང་། བོད་སློབ་དཔུན་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚོན་ཁ་རྟལ་འབྲུང་བཙུན་གྱི་གནས་རྗོ
མོ་ཁ་རྟལ་ཅེས་པའི་འདབས། ཚུ་བོ་ཚེན་པོ་ལོ་ཉི་ཉའི་ཉེ་འགམ་དུ་རྩ་ལོ་ལྟ་བུ
ཚེན་པོའི་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཚད་བར་བྱོན་པ་ལ། ཤར་བུ་བ་གཉིས་སུ་གྲེས་པ་ལས་
ཤར་བ་ཀུན་དགའ་མེད་གའི་གདུང་བརྒྱུད། ལྷགས་འཆར་ཚུལ་མིམས་ཀྱི་མཚོའི་
སྐྱེས་རྣམ་ཀུལ་སྐྱེན་ཚོགས་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པ་རྗེ་འདིའི་ཡབ་དང་།
ཡུམ་རྗོ་རྗེ་བུ་དགའ་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་སུ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་
པའི་ཤིང་མག་(སྟེ་ལོ་1575) ལ། རོ་མཚར་བའི་ལྷས་དང་བཅས་སྐྱེ་འབྲུངས་ཏེ་
མས་པོས་བདུ་མི་གཅོད་རྗོ་རྗེ་ཞེས་མཚན་གསོལ།

སྐྱེ་བལྟམས་ཏེ་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་སོང་རྗེས་བཞེངས་ནས་གོམ་པ་སློབ་བྱུང་བ་
དང་། དགུང་ལོ་གཅིག་ཅུ་ནས་གསུང་བྱོན་ཏེ་ད་སྐྱེ་མ་ཀུན་དགའ་གོལ་མཚོག་
ཡིན་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་གོང་མའི་རྟེན་གསུམ་དང་
སྐྱིན་བདག ། ཉེ་གནས་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས།
རོ་ནང་སྐྱེ་མ་ཀུན་དགའ་གོལ་མཚོག་གི་ཡང་སྟོན་འབྲུལ་མེད་དུ་བྲེས་ཏེ། དགུང་
ལོ་བཞི་བར་རོ་ནང་མ་ཁན་ཚེན་ཡུང་རིགས་ཀྱི་མཚོ་དང་། ཞབས་དུང་བཀྲ་ཤིས་